

בע"ה

כ"ג אדר תש"פ

א] בעוה"ר מתפשט והולך בעולם מגיפת ה"קורונה", ויש הרבה נפגעים, חלקם חולים וחלקם מתים רח"ל, ובכל מדינה בעולם עשו תקנות הרחקה כדי למנוע את התפשטות המגיפה, ואף אנו נקיים האזהרות שיש בהם משום פיקוח נפש, וכבר כתב המגיד משנה (פ"ב דבשבת הי"ג, והוב"ד במג"א סי' ש"ל סק"ג) דאפילו אם מת אחד מכל אלף חולים, הרי זה נידון כסכנת נפשות לדון בו דיני הצלה בפיקוח נפש, וא"כ במחלה זו שמתים בה יותר מאחד מאלף חולים, הרי זה נידון כפיקוח נפש, והחובה מוטלת על כל אחד לפעול כהוראות הרופאים למנוע את התפשטות המחלה, ובפרט במצב זה שרבים הם החולים בזה שאין ניכר עליהם הדבר כלל, ואם ימתינו עוד זמן אפשר שלא יוכלו לפעול עוד, וע"כ החובה לפעול בהקדם לצמצום התפשטות המגיפה כהוראות הרופאים.

ב] והנה ידוע שבעולם הזה שכולו הסתר, הקב"ה מלביש רצונו ודרישותיו מאתנו על ידי הנהגתו בעולמו, וא"כ בוודאי יש לנו לראות בכל המאורע הזה כהתראה מהקב"ה לעמו, ועל כן חובת כל יחיד להתבונן מה חובתו בעת הזאת, ומהו קריאת הקב"ה אליו בעת הזאת.

ובשעה שהיו צרות רבות ליהודי רוסיה, קיבץ הקדוש החפץ חיים אסיפת רבנים לגזור תענית ציבור לרגל המצב, וכל הרבנים חתמו, ושלח החפץ חיים לבקש מהגר"ח מבריסק זצ"ל שיצרף חתימתו, אבל הגר"ח מבריסק זצ"ל לא הסכים לחתום, ושלח לו החפץ חיים לשאול מדוע אינו חותם, והשיב הגר"ח זצ"ל, שעיקר תכלית הצום הוא לפתוח את הלב לתשובה וכדאיתא בתענית (ט"ז ע"א) "לא שק ותענית גורמים אלא תשובה ומעשים טובים", וכן מפורש בנביא "הלא זה צום אבחרהו, פתח חרצובות רשע, התר אגדות מוטה ושלח רצוצים חפשים וכל מוטה תנתקו", ויתרה מזו מבואר ברמב"ם (פ"א מהלכות תענית הי"ז) שכאשר הבית דין גוזרים תענית ציבור, צריכים הבית דין לשבת יחד ולבדוק את מעשה אנשי העיר, ולהתריע מפניהם ולהסיר המכשולות מבני הדור ורק בזה יש תועלת בצום, ואמר הגר"ח זצ"ל שלכן תחילה צריכים הרבנים להתאסף ולדון מה צריך תיקון לפי מצב הדור, ורק אח"כ יקבעו תענית.

וזוהו לימוד גם לזמננו, בשעה שהקב"ה קורא אלינו על ידי המגיפה והיפוך סדרי עולם שבאו על ידה, שלא די במה שנעורר ונתעורר לתשובה כללית, אלא חובתנו לערוך חשבון הנפש כפי מצב הדור שצריך תיקון, ועל כל אחד לפשפש במעשיו הן בבין אדם למקום והן בבין אדם לחבירו, וכל רב בישראל יעורר את בני קהילתו לפי מצבם, ובזה נזכה להמתיק הדינים ולבטל המגיפה.

ג] ועל הכל יש להרבות בתפילה ובתחנונים לקב"ה שיחוס וירחם על עמו שלא יארע להם שום נזק לא בגוף ולא בממון, ובפרט במצב זה בו נזהרים כל כך בכל מיני השתדלויות למנוע את התפשטות המגיפה, הרי אין לשכוח את העיקר להרבות בתפילה ברחמים ובתחנונים, ובזה יש להשקיע יותר מכל שאר ההשתדלויות, שהלא מקור הישועה היא מהתפילה, ואילו ההשתדלות היא רק חובה המוטלת עלינו ואיננה עצם הסיבה לישועה.

ומטעם הבד"צ קבענו לומר בכל יום בכוונה "אבינו מלכנו" בשחרית סמוך לתפילה, ומי שלא יכול לאומרה בציבור יאמרנה ביחידות, ויש בזה תיקון גדול, שסדר תפילת "אבינו מלכנו" כלול בה כל התפילות המועילות לבטל את הגזירה. וכמו כן קבענו מטעם הבד"צ להוסיף

בסוף כל תפילה ג' פרקי תהלים, וגם זהו תיקון גדול להוכיח ולהחדיר אמונתנו שהכל תלוי ביד הקב"ה בלבד.

כמו כן יש להרבות בצדקה וחסד, וגדולה צדקה שמהפכת מידת הדין למידת הרחמים (תנחומא כי תשא י"ד), וכן הזהירו הגרעק"א וכל גדולי עולם שבשעת מגיפה יש להרבות בצדקה שמסוגל לבטל את הגזירה.

וראוי לסדר גם פדיון נפש לכל אחד ואחד, והעשיר יתן כפי עשרו ועכ"פ לא יפחות מאלף שקלים, ובעל הבית לא יפחות מחמישים, והמתפרנס מהציבור יתן כפי יכולתו, ויאמר "הרי זה פדיון לנפשי", וכל אחד ידע שהתיקון הוא צורך ממש.

ד] ובאותם המקומות שהוכרחו לסגור הישיבות והתלמודי תורה, ייאספו לעת עתה בחבורות קטנות בבתים תוך שמירה על כללי הניקיון, ועל הרחקה האחד מחבירו, ודור דור גם בשעה שהיה סכנת מיתה ממש לא פסקו ללמוד תורה, ונתפלל ונקווה לה' שלא יחמיר המצב כאן בארץ הקודש עד שאפילו לתפילה בציבור לא נוכל להתאסף, ונחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'.

ה] ואנו מאמינים שהתפשטות המחלה הזו – עם כל שיבוש סדרי העולם שבאו על ידה, הכל הוא רצון ה' בהשגחה פרטית, ואין אדם נפגע אלא אם הכריזו עליו מלמעלה, ובשום אופן לא נתבלבל לחשוב שהמכה היא טבעית, רק נדע שהכל משמים וכל אחד מונהג בהשגחה פרטית מה יהיה עמו, והלב צריך להיות סמוך ובטוח על הקב"ה כי מי שלא נגזרה עליו הגזירה להיות חולה לא יארע לו כלום.

ובשנות המלחמה העולמית הוי מרגלא בפומיה דמו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל: "לכל פצצה יש כתובת", וגם כאן "לכל מחלה יש כתובת", ואין לפחד ממאורעות הטבע אלא להתעורר לשוב בתשובה וגם לעשות כהוראות הרופאים לקיים חובת השתדלות.

והעיקר בעת הזאת לשוב בתשובה ולהרבות בתפילה וצדקה וחסד, ולהוסיף בכל יום זמן ללימוד התורה, ולהתחזק באמירת מאה ברכות בכוונה שהוא מסוגל לבטל מגיפה, ובמיוחד בשבת קודש יש להיזהר ולהשלים חשבון מאה ברכות ע"י אכילת מיני פירות ומגדים (וכמבואר בגמ' מנחות מ"ג:).

ויש לעורר להיזהר בכבודם של תלמידי חכמים, וחז"ל הזהירו (שבת קי"ט ע"ב) שהמבזה תלמידי חכמים אין רפואה למכתו, ועלול להיענש במחלה כעין זו שאין לה רפואה, ומידה טובה מרובה לנהר בזה שממשיך על עצמו זכות להיות מוגן שהמחלה לא תפגע בו או בצאצאיו.

ובזכות לימוד התורה והתשובה והצדקה והחסד נראה נפלאות, ומן השמים ירחמו עלינו להסיר מעלינו כל נגע ומחלה, והקב"ה יחיש גאולתנו בביאת משיח צדקינו במהרה ובקרוב.

הנני המצפה לרחמי שמים מרובים

